

Осчетоводяване на ел. енергия, произвеждана и потребявана за собствени нужди

Въпрос: Българско дружество строи фотоволтаична система с мощност 500 KW върху собствен терен. Електрическата енергия, която ще се произвежда, ще се използва за собствени нужди. Как следва да се отчита електрическата енергия, която ще се произведе от фотоволтаичната система и която ще се използва от дружеството за собствени нужди от счетоводна гледна точка?

Отговор на въпроса даде експерт Христо Досев, д.е.с.:

По своята същност и съгласно определенията, дадени в точка 2, буква „б“ от СС 2 – Отчитане на стоково-материалните запаси, произвежданата в предприятието електрическа енергия представлява стоково-материален запас, който приема формата на продукция, която в последствие не се продава на външни предприятия, а се използва за целите на независимата икономическа дейност на предприятието. Тоест произвежданата електрическа енергия може да се оприличи като междинен продукт (продукция), който в последствие повторно се влага в производствения (административния или складовия) процес на отчитащото се предприятие. За целта Вашето предприятие следва да формира фактическата себестойност на произведения продукт (електрическа енергия) в съответствие с изискванията на СС 2.

За да се установи фактическата себестойност на произведената продукция (електрическа енергия), Вашето предприятие следва да определи:

- Разходите, пряко свързани с производствения процес по производството на електрическата енергия; и
- Систематично начисляваните постоянни и променливи общопроизводствени разходи, които се правят в процеса на производството на електрическата енергия.

Като преки разходи следва да се имат онези стоково-материални запаси и/ или получени услуги, които се влагат в производствения процес за произвеждане на електрическата енергия. В случая няма да има основни и/ или спомагателни материали, които обикновено се влагат в друга производствена дейност, но със сигурност за производствения процес ще има системно начислявани постоянни и променливи общопроизводствени разходи, които ще формират себестойността на продукцията, като например:

- Счетоводни амортизации на фотоволтаичната система, призната като ДМА;
- Разходи по ремонт, подобрене (което ще се капитализира в стойността на ДМА) и експлоатация на самата фотоволтаична система;
- Разходи за амортизация на сградата, ако фотоволтаичната система е закрепена към собствена сграда на предприятието. В подобна ситуация предприятието трябва да разработи собствена счетоводна политика каква част от разхода за амортизация на сградата ще се отнася към производствения процес на електрическата енергия и респективно каква част ще се отнася за другите дейности на предприятието – производствени, складови, административни и други дейности, за които се използва съответният недвижим имот;

– Разходи за заплати и осигуровки на персонала, който пряко ще бъде нает в производствената дейност за произвеждане на електрическа енергия, при условие че има такъв назначен персонал, който отговаря за тази дейност на предприятието.

Произведената електрическа енергия за съответния отчетен период в натурални единици (киловат часа/ мегават часа) следва да се признае като стоково-материален запас – продукция, по нейната фактическа себестойност, определена съгласно изискванията на СС 2 и насоките, които дадохме по-горе.

За отчитане на преките производствени разходи и за тези, систематично начислявани постоянни и променливи общопроизводствени разходи, в своите хронологични счетоводни регистри следва да съставите следните счетоводни записвания:

Дебит сметка Разходи за материали

Дебит сметка Разходи за външни услуги

Дебит сметка Разходи за заплати

Дебит сметка Разходи за осигуровки

Дебит сметка Други разходи

Кредит сметка Доставка (Парични средства; Персонал, Амортизации на ДМА и др.)

За калкулиране на натрупаните разходи, необходими за производството на електрическата енергия, ще съставите следното счетоводно записване:

Дебит сметка Разходи за спомагателна дейност

Кредит сметка Разходи за материали

Кредит сметка Разходи за външни услуги

Кредит сметка Разходи за заплати

Кредит сметка Разходи за осигуровки

Кредит сметка Други разходи

За признаване на произведената в предприятието продукция по нейната фактическа себестойност в съответствие с изискванията на СС 2 следва да съставите следното счетоводно записване:

Дебит сметка Продукция

Електрическа енергия – в съответните натурални измерители – килват час/ мегават час

Кредит сметка Разходи за спомагателна дейност

Произведената продукцията, която предприятието ползва за собствени нужди, следва да се признае като текущ разход, оценен по фактическата себестойност на произведената електрическа енергия. Счетоводното записване за ползваната електрическа енергия – собствено производство ще е следното:

Дебит сметка Разходи за материали

Кредит сметка Продукция

Електрическа енергия – в съответните натурални измерители – килват час/ мегават час

При съставяне на отчета за приходите и разходите на предприятието следва да имате предвид следната особеност: Имайки предвид, че за установяване фактическата себестойност на произведената продукция (електрическа енергия) вложените производствени разходи са отчетени като разходи по икономически елементи (амортизации, заплати,

външни услуги, материали) и съответно представени в разходната част на отчета за приходите и разходите, повторното им отчитане като вложени разходи за електрическа енергия, отчетена като разход за материали, не следва да се взема предвид (следва да се игнорира), когато предприятието представя своите разходи за материали в разходната част на отчета за приходите и разходите.

Фактът, че произведената електрическа енергия винаги се потребява и не се складира, означава, че предприятието няма да отчита продукцията на склад и респективно няма да определя изменение на запасите от готовата продукция по отношение на произведената електрическа енергия, което изменение обикновено се представя в приходната (при увеличение), или в разходната (при намаление) част на отчета за приходите и разходите.

Осчетоводяване на суми по договор за консултантска услуга във връзка с ползване на финансова помощ

Въпрос: Имаме изградена фотоволтаична централа, заведена като ДМА, сметка 204 – Машини, съоръжения, оборудване през месец март 2023 г. Какви са счетоводните записвания за изплатените суми по договор за консултантска услуга за ползване на финансова помощ по програма за развитие на селските райони, която е процент от одобрените инвестиционни разходи за изграждането на фотоволтаичната система в размер около 5000 лв.? Трябва ли да увеличи стойността на ДМА с тази сума от консултантската услуга или да се осчетоводи като НМДА?

Отговор на въпроса даде експерт Мария Страшилова, д.е.с.:

По наше мнение осчетоводяване на разхода за консултантска услуга по един от посочените стандарти е неприложимо поради това, че той не отговаря на определенията и изискванията за „установимост“ като ДМА или НДМА.

Разходите по договора за консултантска услуга са свързани с получаването на финансиране на проекта за изграждане на фотоволтаичната централа и би следвало да се отчете като текущ разход по сметка 602 Разходи за външни услуги.

Счетоводно отчитане на стойност за проучване във връзка с изграждане на фотоволтаична система

Въпрос: Дружеството има намерение да изгради фотоволтаична система. В тази връзка е заплатило на Електроразпределителни мрежи Запад ЕАД за проучване на ЕСО ВЕИ с мощност до 15 MW 6540,00 лв. Какво е счетоводното отчитане на стойността за проучване?

Отговор на въпроса даде експерт Христо Досев, д.е.с.:

Според точка 4 от СС 16 – Дълготрайни материални активи, първоначално всеки

Съдържание

Осчетоводяване на ел. енергия, произвеждана и потребявана за собствени нужди	1
Осчетоводяване на суми по договор за консултантска услуга във връзка с ползване на финансова помощ	3
Счетоводно отчитане на стойност за проучване във връзка с изграждане на фотоволтаична система	3
Осчетоводяване на финансиране за изграждане на фотоволтаична система	4
Счетоводни записвания при придобиване на фотоволтаична централа	7
Счетоводно отчитане във връзка с ФЕЦ и плащане на такси	9
Отчитане на приходи и разходи по експлоатация на фотоволтаична система	11
Облагане на ФЛ при продажба на ел. енергия	12
Завеждане на инсталация в категория активи	13
Регистрация по БУЛСТАТ за ФЛ с фотоволтаична централа и договор за изкупуване на произведената електроенергия	15
Регистрация във връзка с продажба на излишъци от ФЕЦ	16
Счетоводни записвания за приключване на разходи за амортизация на фотоволтаична система	18
Отчитане на ДМА във връзка със строителство на фотоволтаични инсталации	18
Завеждане на закупена фотоволтаична централа	20
Изграждане на ФЕЦ върху покриви на сгради	21
Отдаване на ФЕЦ под наем	25
Третиране на разходи във връзка с изграждане на ФЕЦ	26
Включване на продажба на ел. енергия от фотоволтаична система към дейност като ЕТ	27
Счетоводни записвания за отчитане на произведена за собствени нужди ел. енергия от фотоволтаична централа	29
Разяснение за регистрация на фотоволтаична централа по Закона за акцизите и данъчните складове (ЗАДС)	31

Издаване на удостоверение за регистрация на лица, които извършват дейности с въглища, кокс, природен газ, биогаз и електрическа енергия	35
Искане за регистрация на лицата по чл. 57а, ал. 1 от Закона за акцизите и данъчните складове (ЗАДС)	39